

URL: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/mihajlo-fedorov-do-2024-roku-90-ukrayinciv-budut-koristuvatisya-onlajn-poslugami-ta-inshimi-cifrovimi-produktami> (дата звернення: 17.05.2026).

6. Кабінет міністрів України. Бізнес за кілька секунд: більше 1000 українців зареєстрували ФОП автоматично через Дію за тиждень від запуску послуги. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/biznes-za-kilka-sekund-bilshe-1000-ukrayinciv-zareyestruvali-fop-avtomatichno-cherez-diyu-za-tizhden-vid-zapusku-poslugi> (дата звернення: 18.05.2026).

7. Економічна правда. Кількість кібератак на Україну зросла на 70% за рік: головні мішені хакерів. URL: <https://epravda.com.ua/tehnologiji/kilkist-kiberatak-na-ukrajinu-zrosla-na-70-za-rik-golovni-misheni-hakeriv-801807/> (дата звернення: 18.05.2026).

УДК 336

Крупка Андрій

кандидат економічних наук, доцент
завідувач кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Пиріг Галина

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри агробіотехнологій

Західноукраїнський національний університет

ФОНДОВИЙ РИНОК: ГОЛОВНІ АКЦЕНТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Фондовий ринок України, не дивлячись на наявність війни та існуючі загрози й ризики, й надалі продовжує функціонувати та розвиватися. За такої ситуації його діяльність зорієнтована переважно на державні боргові інструменти. Що ж стосується ринку корпоративних акцій, то він на даний час є низьколіквідним, але тут йде постійна робота над його відновленням та вдосконаленням.

Отож, станом на початок 2026 р. фондовий ринок України продовжив свою діяльність в умовах воєнного стану в державі, основним фокусом його функціонування є: державні запозичення та процес адаптації до спеціальних європейських норм й стандартів.

Найважливішими напрямами на фондовому ринку є державні облігації (ОВДП), цифровізація доступу до важливих приватних інвесторів, а також й підготовка відповідної бази для післявоєнного відновлення на основі підтримки провідних міжнародних організацій та інституцій, зокрема – OECD [1].

До найголовніших ключових інструментів та гравців [2], які є на фондовому ринку відносяться такі як:

1) ОВДП: вони виступають своєрідною основою, адже, саме державні облігації є найпопулярнішими та найліквіднішими фінансовими інструментами;

2) муніципальні та корпоративні облігації: на даний час досить зріс інтерес саме до цінних паперів компаній, які можна охарактеризувати як стійкі, а також до муніципалітетів щодо фінансування локальних відновлень;

3) цифровізація: проводиться подальше розширення доступу до ринків на основі застосування певних банківських застосунків та різноманітних спеціалізованих фінтех-платформ;

4) регуляторна активність: НКЦПФР й надалі активно продовжує працювати над створенням та впровадженням нових правил щодо захисту інвесторів, а також й проводить регулювання щодо діяльності інститутів, так званого, спільного інвестування.

Що ж стосується особливостей ринкової кон'юнктури фондового ринку, то тут варто виділити наступні моменти [2], зокрема:

1) високий рівень концентрації: в цілому найбільша частка здійснених операцій зосереджується на вторинному ринку державних цінних паперів;

2) адаптаційний процес до наявних ризиків: більшість інвесторів віддають перевагу саме фіксованому купонному доходу, а не різноманітним спекулятивним операціям;

3) обмеження, що створені воєнним станом в державі: на ринку, за наявного теперішнього воєнного стану в державі, зберігаються специфічні та спеціальні правила щодо виконання правочинів для операцій із облігаціями зовнішньої державної позики (ОЗДП);

4) вимоги щодо емітентів: на даний час значна увага приділяється напрямам щодо забезпечення високого рівня прозорості бізнес-моделей та рівня стійкості до наявних та можливих фінансово-економічних шоків.

Враховуючи минулорічну економічну ситуацію як в цілому, так і на фондовому ринку держави, варто зауважити, що для 2026 р. найважливішими моментами стали – рівень надійності емітента, а також й рівень купонної доходності.

Рівень доходності та ключові інструменти фондового ринку [2] включають:

1) ОВДП: облігації внутрішньої державної позики були та залишаються одними із головних та найбезпечніших фінансових інструментів для інвесторів; рівень доходності за гривневими військовими облігаціями дорівнює 14,00-18,35 % річних у залежності від терміну їх погашення, тоді як валютні цінні папери (долари, євро) складають 1,00-4,25 %, також вони не оподатковуються, що є дуже важливим моментом;

2) корпоративні облігації: фондовий ринок на даний час демонструє дещо повільне зростання, за якого деякі компанії пропонують вищий рівень відсотків, але саме такого типу інвестиційні ресурси відображають більші кредитні ризики відносно із державними;

3) корпоративні права (акції): даний сектор все ще залишається дещо неактивним, в основному, через відсутність іноземних ресурсів (капіталу), проте, продажі до 7,00 % акцій ПриватБанку мають на меті залучення роздрібних інвесторів.

За квітень 2026 р. загальна сума торгів на ПФТС склала 87,1 млрд грн (101,30 % від рівня попереднього місяця). В січні-квітні 2026 р. результат загального обсягу торгів на ПФТС становив 345,80 млрд грн (119,00 % від рівня аналогічного періоду 2025 р.) або ж 71,00 % від загальної суми обсягу торгів організаторів торгів цінними паперами в Україні. В структурі торгів за квітень 2026 р. значення частки державних облігацій України склало 72,90 % (63,5 млрд грн або 97,00 % від рівня попереднього місяця); результат валютних свопів – 25,90 % (22,6 млрд грн або 114,00 % від рівня попереднього місяця); результат корпоративних облігацій українських емітентів – 0,50 % (0,5 млрд грн або 132,00 % від рівня попереднього місяця); результат облігацій іноземних держав – 0,50 % (0,5 млрд грн або 287,00 % від рівня попереднього місяця); результат ЦП ІСІ – 0,10 % (0,1 млрд грн або 180,00 % від рівня попереднього місяця); результат акцій іноземних емітентів – 0,001 % (1 млн грн або 44,00 % від рівня попереднього місяця); результат акцій українських емітентів – 0,0001 % (0,1 млн грн або 53,00 % від рівня попереднього місяця) [1].

В табл. 1 відображено топ-10 торговців державними облігаціями України на АТ «Фондова біржа ПФТС», які діяли протягом січня-квітня 2026 р. [1].

**Топ-10 торговців державними облігаціями України
на АТ «Фондова біржа ПФТС» за січень-квітень 2026 р.**

Найменування компанії	Місце в рейтингу
АТ «Укресімбанк»	1
АТ «ОТП Банк»	2
АТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЛОБУС»	3
АТ «БАНК АЛЪЯНС»	4
АТ «БАНК 3/4»	5
ТОВ «Профі-Т Цінні Папери»	6
АТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК ПРИВАТБАНК»	7
АТ «ТАСКОМБАНК»	8
АТ «МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК»	9
ТОВ «Універ Капітал»	10

Основні виклики, що стоять перед фондовим ринком України [1; 2]:

- 1) дефіцит ліквідності: фінансова система страждає передусім через наявність досить великої частки воєнних витрат, а також від значної нестабільності капіталу;
- 2) нормативно-правова база: існування потреби щодо вдосконалення законодавства України на основі норм ЄС, що необхідно для залучення іноземних інвесторів;
- 3) інвестиційна складова: на даний час ринок та держава дещо повільно здійснюють роль джерела капіталу, що необхідний для реального сектору економіки держави.

Перелік використаних джерел:

1. ПФТС: Огляд діяльності ПФТС за квітень 2026 року. URL: <https://pfts.ua/news/9819-ohliad-dialnosti-pfts-kviten-2026-roku>.
2. Сильніші фінансові ринки та інституції для відновлення України. 2026. 134 с. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2026/03/stronger-financial-markets-and-institutions-for-ukraine-s-recovery_99e3d4a5/00fed5be-uk.pdf.

УДК 005.21:339.137.2:005.334:658

Кушнір Едуард
студент групи МЕНзм-12
Західноукраїнський національний університет

Фалович Наталія
к. е. н., доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу
Західноукраїнський національний університет

**СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В
УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ**

У сучасних умовах політико-економічної нестабільності викликаній війною із рф реалізація конкурентної стратегії підприємства істотно ускладнюється, оскільки стратегічні рішення мають прийматися в середовищі підвищеної невизначеності, ресурсних обмежень, логістичних порушень та безпекових загроз.

За таких умов конкурентна стратегія вже не може розглядатися лише як інструмент довгострокового ринкового зростання, а набуває ознак антикризового механізму, спрямованого на збереження життєздатності підприємства, утримання його ринкових позицій та забезпечення адаптивності до різких змін зовнішнього середовища. Саме тому в